

Шта је интегрисано управљање границом?

Интегрисано управљање границом (ИУГ) је концепт који је ЕУ прихватила са циљем кохерентног и координисаног управљања границом. Концепт је осмишљен на начин да осигурава потпуну безбедност државних граница, али тако да је омогућен брз и несметан прелазак путника и роба.

Република Србија, као земља кандидат за чланство у ЕУ преузима овај концепт који је заснован на документима Савета Европске уније из 2006. године и на тај начин показује свим страним партнерима да је наша земља спремна да допринесе безбедности у региону и постане поуздан партнер ЕУ у контроли граница. Ефикасно управљање границама и њихова стварна безбедност су важан фактор процеса придруживања Србије Европској унији.

Повећање обима међународне трговине, туризма, културне и образовне размене захтева отвореније границе и олакшање трговине. Из тог разлога све граничне службе морају да створе равнотежу између строгих контрола и сасвим отворених граница, а блиска сарадња различитих служби доприноси стварању такве равнотеже.

Основни принципи ефикасног управљања границама у контексту европских стандарда су:

- **Отвореност граница за трговину и кретање лица.** Границе морају бити отворене за регионалну сарадњу, сарадњу унутар региона и исто тако између региона и ЕУ. Отвореност граница подразумева слободну трговину и кретање људи, што су кључни фактори Споразума о стабилизацији и придруживању, уз пуно поштовање људских права и слобода.
- **Затвореност граница** за све криминалне активности и друге активности које угрожавају стабилност у региону. Проблеми у вези са кријумчарењем свих врста, илегалним миграцијама, тероризмом и организованим криминалом се морају решавати у читавом региону, а посебно на границама. Борба против криминала, јачање државних институција, пре свега правосуђа и граничних служби и успостављање владавине права су темељ напретка земље на путу ка европским интеграцијама.

Систем управљања спољним границама ЕУ се константно развија и унапређује, а састоји се од правила, најбољих пракси и препорука. Последње проширење ЕУ је преместило спољне границе уније на границе са државама Западног Балкана, тако да се већина земаља региона граничи са суседима који примењују правила ЕУ о протоку роба и лица.

Да би се постигао добар баланс који значи и строгу контролу и несметани проток на граници, у систем интегрисаног управљања границом морају бити укључене многобројне институције, а сарадња међу њима мора бити на таквом нивоу да се константно подиже безбедност и субјективни осећај сигурности грађана.

У погледу организационе структуре, систем ИУГ у Србији чине:

- **Управа граничне полиције, Дирекције полиције,** Министарства унутрашњих послова, у чијој је надлежности надзор државне границе. Осим тога, Управа граничне полиције обавља низ других послова међу којима су: сузбијање

прекограничног криминала, сузбијање трговине људима, послове у вези са кретањем и боравком странаца

- **Управа царина** Министарства финансија, која је поред осталог задужена за заштиту економских, фискалних и финансијских интереса Републике Србије и заштиту од незаконите и илегалне трговине
- **Гранична ветеринарска инспекција** у Управи за ветерину (обавља послове инспекцијског надзора пошиљака животиња, производа, хране и споредних производа животињског порекла, хране за животиње) и **Гранична фитосанитарна инспекција** у Управи за заштиту биља Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (између осталог спроводи мере заштите здравља биља и биљних производа, у циљу спречавања – превенције уношења регулисаних штетних организама код биља и биљних производа).
- **Министарство спољних послова** је надлежно за координацију спољнополитичких и других међународних активности које у оквиру утврђене надлежности спроводе државни органи.
- **Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре** обавља послове који се између осталог односе на вршење улазно излазне ревизије пловила у сарадњи са другим државним органима на граничном прелазу за међународни водни саобраћај.
- **Министарство здравља**, између осталог, обавља послове који се односе на здравствени и санитарни надзор у циљу заштите становништва од заразних и незаразних болести, здравствене исправности намирница и предмета опште употребе у производњи и промету.

Све ове институције које су укључене у систем Интегрисаног управљања границом кроз размену информација, спровођење заједничких и координисаних акција и усклађеног рада доприносе спречавању незаконитих миграција, квалитетном надзору државне границе и безбедности грађана.

Будући да је стратешки циљ наше земље улазак у ЕУ, након отварања преговарачког поглавља 24 (Правда, слобода и сигурност), припремљен је акциони план за ово поглавље који је, између осталог, предвидео и усвајање вишегодишње стратегије интегрисаног управљања границом, укључујући мере за побољшање међуагенцијске сарадње и размену информација путем заједничког оперативног рада на граници.

Србија је одувек велику пажњу посвећивала контроли граница, па је тако своју прву Стратегију интегрисаног управљања границом донела још 2006. године. Наредна стратегија је уследила 2012, потом 2017, а нови стратешки оквир у овој области биће донет 2021. године.